

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКЕ
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 80 0 К 000628 17 Кжж
Бања Лука, 23.11.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Весне Антонић, као предсједнице вијећа, Даниеле Миловановић и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М.Б., због продуженог кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Бијељини и браниоца оптуженог адвоката П.Д. из Б., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бијељини број 80 0 К 000628 16 Кж 2 од 05.07.2017. године, у сједници вијећа одржаној у присуству замјеника главног републичког јавног тужиоца Светлане Брковић, оптуженог и његовог браниоца, дана 23.11.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног јавног тужиоца у Бијељини и браниоца оптуженог М.Б. и потврђује пресуда Окружног суда у Бијељини број 80 0 К 000628 16 Кж 2 од 05.07.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бијељини број 80 0 К 000628 16 К 2 од 14.12.2016. године (која је донијета након што је Окружни суд у Бијељини, уважавањем жалбе браниоца оптуженог, укинуо пресуду број 80 0 К 000628 08 К од 07.11.2014. године и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење), оптужени М.Б. је на основу члана 298. тачка а) Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), ослобођен од оптужбе да је починио продужено кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС). Истом пресудом је на основу члана 100. став 1. ЗКП РС, одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, те је на основу члана 108. став 4. ЗКП РС оштећени ЗДП Е.Б. а.д. Б. ПЈ Е. Б. са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

Против наведене пресуде Основног суда у Бијељини, жалбу је изјавио окружни јавни тужилац у Бијељини, па је Окружни суд у Бијељини након одржаног претреса пред тим судом донио пресуду број 80 0 К 000628 16 Кж 2 од 05.07.2017. године, којом је уважавањем жалбе тужиоца, преиначио пресуду Основног суда у Бијељини и оптуженог М.Б. огласио кривим да је починио продужено кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС и осудио на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци. Истом пресудом, на основу члана 99. став 1. ЗКП РС, оптуженог је обавезао да плати трошкове кривичног поступка у износу од 976,00 КМ у року од 30 дана рачунајући од дана правоснажности те пресуде, под пријетњом принудне наплате.

Против цитиране пресуде Окружног суда у Бијељини, жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац у Бијељини (у даљем тексту: тужилац) и бранилац оптуженог. Жалба тужиоца је изјављена због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени теже казни. Бранилац оптуженог жалбу је изјавио из свих жалбених основа, а приједлог ове жалбе је да се побијана пресуда укине и предмет врати „првостепеном суду“ на поновно суђење или да се иста преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе.

У писменом одговору на жалбу браниоца, тужилац је предложио да се та жалба одбије као неоснована, док бранилац оптуженог није подносио писмени одговор на жалбу тужиоца.

У сједници трећестепеног вијећа овог суда, замјеник главног републичког јавног тужиоца је подржала жалбу окружног јавног тужиоца, те је предложила да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована. Бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код навода и приједлога из исте, док је оптужени подржао жалбу свог браниоца.

Разматрајући спис, побијану пресуду, жалбе и одговор тужиоца на жалбу браниоца, одлучено је као у изреци ове пресуде, из сљедећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца указују на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке б), г), з) и к) ЗКП РС. Жалбом се приговара да је на главном претресу учествовао судија који се морао изузети, указује се да је повријеђено право на одбрану оптуженог, истичу се приговори да се пресуда заснива на незаконитим доказима, да је изрека пресуде неразумљива и противрјечна њеним разлозима и да у пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама, затим се истичу приговори у вези са начином на који је побијана пресуда оцјенила изведене доказе.

Битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка б) ЗКП РС и то оне које се односе на наводе жалбе браниоца да је на главном претресу учествовао судија који се морао изузети, а у вези са чланом 37. став 1. ЗКП РС, нису почињене. Наиме, супротно ставу из жалбе, под претпоставком да је тачна тврдња из жалбе да је кћерка судије М.В. запослена као економиста у Заједничким службама у РиТЕ У. (јер за ту тврдњу, жалба не нуди ниједан

доказ), то никако не значи да овај судија није могао вршити судијску дужност у овом предмету, односно да је морао бити изузет, јер његова кћерка није оштећена у овом предмету, нити је законски заступник или пуномоћник оштећеног. Осим тога, супротно жалбеним наводима, наведена чињеница, а ни поступање судије Мирка Васиљевића током другостепеног поступка, као и цијели ток тог поступка, заједно са побијаном пресудом, не остављају утисак да су на било који начин прекршени принципи непристрасности суда, због чега су наводи жалбе и у овом дијелу неосновани.

Неосновани су и жалбени приговори браниоца којима се указује на повреду права на одбрану, као битну повреду одредаба кривичног поступка на начин што је тужилац подигао три оптужнице и да је тек након што је главни претрес поодмакао, односно, прије давања завршне ријечи, тужилац увео нови доказ – финансијско вјештачење, те да је на тај начин одбрани онемогућено да се брани на адекватан начин.

Наиме, у смислу одредбе члана 290. ЗКП РС, тужилац има право да на главном претресу измијени оптужницу, ако оцијени да изведени докази указују да се измијенило чињенично стање изнесено у оптужници. Притом, ниједна одредба ЗКП РС не забрањује одређивање било којег вјештачења након подизања оптужнице, па ни финансијског, како то погрешно сматра жалба браниоца оптуженог. Осим тога, одбрана је имала могућност да предложи провођење доказа - финансијско вјештачење по неком другом вјештаку, а што није урадила.

Надаље, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог, материјални докази – књиговодствена документација нису докази прибављени на незаконит начин, јер су они добровољно предати од стране оштећеног.

Неосновани су и жалбени приговори браниоца оптуженог да је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, јер изрека побијане пресуде није противријечна сама себи нити њеним разлозима, а образложење пресуде садржи ваљане разлоге о свим одлучним чињеницама са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона и сви изведени докази су оцијењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Притом, супротно жалбеним наводима, на страни 7. побијане пресуде, другостепени суд само интерпретира исказ свједока Гордане Тешић и констатује да је иста изјавила да јој је познато да је утврђена једна фиктивна уплата на име Душанке Лукић.

У жалбеном основу побијања пресуде због погрешно утврђеног чињеничног стања, жалба браниоца истиче да је на основу спроведених доказа на главном претресу пред првостепени судом (који су прихваћени као доказни материјал од стране другостепеног суда), побијана пресуда извела погрешан закључак да је оптужени починио кривично дјело које му је оптужбом стављено на терет. Такав став жалба гради на тврдњи да из исказа свједока произилази да оптужени са истима није контактирао, осим са пар њих јер су пријатељи или познаници али да то не значи да је оптужени предузимао било какву радњу око

прекњижавања у њихову корист, те да то не произилази ни из финансијског вјештачења, као ни из других материјалних доказа.

Изнесени жалбени приговори нису основани. Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно изнесеним жалбеним приговорима браниоца оптуженог, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на многобројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су прихваћени и на претресу пред другостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да је оптужени починио продужено кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС. Приговори жалбе којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалби, нису основани.

Наиме, побијана пресуда је у битном изнијела садржај исказа свједока Д.П., те га правилно оцијенила као вјеродостојан и прихватљив и са аспекта садржаја довела у везу са осталим доказима и то прије свега са исказима многобројних свједока (побројани на страни 8. и 9.) из којих произилази да скоро свим овим свједоцима, оптужени није познат, а да су уплату електричне енергије вршили посредством других лица и то прије свега Д.П., тако што су Д. давали око половину износа новца од износа за који се требало умањити дуговање, да су се из добијених извода о обрачуну утрошене електричне енергије, увјерили да им је умањиван дуг али да су касније све то морали поново платити, да им је Д. вратио паре које су му дали, осим Л.Б., Н.Ј. и С.Ђ., да је свима њима било познато да се наведени начин уплате врши посредством лица запосленог у Е. и да су сви били убјеђени да се наведени модел уплате под тако повољним условима врши захваљујући одређеним боновима. Исказ свједока Д.П. садржи пуно података који су потпуно сагласни са исказима других свједока, као што су подаци у вези са појединачним износима које су му лица давала на име уплате, те износи који су касније били евидентирани у изводу о обрачуну утрошене електричне енергије, податке о укупном износу који је оптужени дао овом свједоку да поменутих лицима врати оно што су му они дали, податке о имену и презимену лица за које су вршене спорне уплате. Искази свих тих многобројних свједока, као и искази свједока који су радили са оптуженим, правилно је другостепени суд оцјенио као вјеродостојним јер и по оцјени овог суда, нико од саслушаних свједока није имао никакав разлог да неистинито свједоче, па с тим у вези, да неосновано терети оптуженог.

Из исказа свједока Г.Љ., руководиоца Службе за ..., произилази да је оптужени, обављајући своје послове, имао могућност директног приступа серверу, бази података што му је омогућило да обави радње које су изван његове надлежности, а које спадају у дјелокруг послова финансијске службе, а тичу се евиденција о извршеним уплатама утрошене електричне енергије односно раздуживањем потрошача на основу података о уплатама.

Дакле, побијана пресуда је изнијела садржај исказа свих свједока, те је затим те исказе правилно оцијенила као вјеродостојним, дајући о томе детаљно и ваљано образложење на страни 5., 6., 7., 8., 9. и 10., које у цијелости прихвата и овај суд, те их је са аспекта садржаја довела у везу са осталим доказима и то

прије свега са књиговодственом документацијом са којом је располагала РЈ Е.Б. (чија тачност и за овај суд, жалбом браниоца, није доведена у сумњу) и са финансијским вјештачењем, па се такав приступ у оцјени вјеродостојности исказа свједока, не може оспорити аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог.

Према томе, супротно жалбеним тврдњама браниоца оптуженог, овај суд налази да је побијана пресуда све доказе правилно оцјенила, након што је изнијела садржај тих доказа, те извела правилан закључак, који прихвата и овај суд, да се у радњама оптуженог стичу битна обиљежја продуженог кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС.

Дакле, разлоге за све одлучне чињенице, овај суд прихвата као ваљано образложене и њихова правилност се не може оспорити изнесеним приговорима из жалбе браниоца оптуженог.

Неосновани су и жалбени приговори браниоца у жалбеном основу због повреде Кривичног закона, јер супротно наводима из жалбе, изрека побијане пресуде садржи све елементе бића кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС. Наиме, из чињенице и околности наведене у чињеничном опису дјела, у дијелу који се односи на статус оптуженог Б., произилази да је оптужени имао својство одговорног лица које се по закону тражи за извршиоца овог кривичног дјела, јер је на пословима и радним задацима које је обављао, повјерен одређени круг послова који се односе на извршење прописа и општих аката предузећа у коме је радио у погледу руковања и надзора привредним процесом којим се предузеће бавило. Наиме, ради се о лицу које је засновало радни однос на радном мјесту програмера, а обављао послове везано за одржавање базе података, израду нових апликација на основу захтјева, измјену постојећих апликација, прављење извјештаја за потребе извјештавања Е.1, управе, ревизора и инспекције, као и измјене постојећих извјештаја. С тога, супротно наводима из жалбе браниоца, само због чињенице што Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЗДП Е.1 Б., радно мјесто програмера, на које је уговором о раду распоређен оптужени није прописано као руководеће, никако не значи да оптужени није одговорно лице у смислу предметног кривичног дјела, како је то правилно утврдио другостепени суд.

Неосновани су и жалбени приговори браниоца којима се указују да изрека побијане пресуде не садржи противправност у поступању оптуженог, односно који законски пропис је повријеђен, због чега, по ставу жалбе, изрека пресуде не садржи један од битних елемената предметног кривичног дјела.

Изнесени жалбени приговор није основан, јер када је радња кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења, одређена као намјером прибављања имовинске користи мотивисано чињење у облику искориштавања службеног положаја или овлашћења, онда у чињеничном опису овог кривичног дјела није обавезно навођење бланкетних прописа.

При томе, обзиром да за постојање овог облика кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС, није неопходно утврђивање да ли је наступила штета, већ је довољно утврдити да је починилац искористио своја овлашћења у намјери да другом прибави имовинску корист, чак и када корист у коначности није прибављена или је прибављена, али у неутврђеном износу, то су без значаја наводи из жалбе браниоца којима се истиче да се не зна ко је оштећени.

Неоснована је жалба тужиоца, као и жалба браниоца оптуженог у дијелу у којем се побија пресуда због одлуке о казни. Наиме, за кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 347. став 3. КЗ РС прописана је казна затвора од 6 (шест) мјесеци до 5 (пет) година. Казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, која је побијаном пресудом изречена оптуженом и по оцјени овога суда је у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је то дјело починио. У изреченој казни у довољној мјери су дошле до изражаја све олакшавајуће околности, као и отежавајуће околности на страни оптуженог и оне су од стране другостепеног суда правилно оцјењене. Стога је и по оцјени овога суда изречена казна потребна и довољна ради остваривања сврхе кажњавања прописане у члану 28. КЗ РС, како са аспекта генералне, тако и са аспекта специјалне превенције.

Ваљало је стога жалбе тужиоца и браниоца оптуженог одбити као неосноване и на основу члана 327. ЗКП РС, побијану пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић